

REPUBLIKA E KOSOVËS
KOMUNA E DRENASIT
ZYRA E KRYETARIT
NJËSIA E AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Drenas, nr. 18/011/2024
Dt. 01/05/2024

DATA:	
REFERENCA:	Raporti Vjetor 2023
PËR:	z. Milaim Hajdari – Kryesues i Kuvendit Komunal
PËRMES:	z. Ramiz Lladrovci – Kryetar i Komunës së Drenasit
KOPJE:	z. Arben Shala – Nënkyetar i Komunës së Drenasit z. Skender Berisha – Shef i Kabinetit të Zyres së Kryetarit
NGA:	Kamer Ramaj – Drejtor i Njesisë së Auditimit të Brendshëm të Komunës së Drenasit
LËNDA:	Raport i punës së Njesisë së Auditimit të Brendshëm për vitin 2023 dhe Plan i implementimit të rekomandimeve.

Përmes kësaj shkrese po ju përcjellim në formë të përmbledhur Raportin e punës dhe angazhimeve të kapaciteteve audituese të Njesisë së Auditimit të Brendshëm të Komunës së Drenasit si dhe Planin e implementimit të rekomandimeve.

RAPORT VJETOR I PUNËS SË NJËSISË SË AUDITIMIT TË BRENDSHËM TË KOMUNËS SË DRENASIT SI DHE PLANI I VEPRIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E REKOMANDIMEVE PËR VITIN 2023

PËRMBLEDHJE E PËRGJITHSHME E RAPORTIMIT.

Instituti i Auditorëve të Brendshëm (IAB) , standardet e të cilit janë bazë e Standardeve të Auditimit të Brendshëm në Republikën e Kosovës, e përshkruan Auditimin e Brendshëm si:

Auditimi i brendshëm është aktivitet i pavarur , aktivitet me siguri të arsyeshme, objektive , dhe konsultativ, i përcaktuar që të shtoj vlerat dhe të përmirësoj funksionet e organizatës. Ky aktivitet ndihmon menaxhmentin në rritjen e vlerës dhe në vendimmarrje.

Ai ndihmon organizatën që të përmbushë objektivat e saja duke paraqitur një qasje sistematike, profesionale dhe të diciplinar për të vlerësuar dhe përmirësuar efektshmërinë e procesit të menaxhimit të rrezikut, kontrollit të brendshëm dhe vendimmarrjes.

Auditimi i brendshëm është një funksion vlerësues i pavarur i cili mbledh, klasifikon, vlerëson dhe raporton të dhënat duke i ofruar menaxhmentit një siguri të arsyeshme dhe të besueshme se në çfarë mase janë duke u përmbushur objektivat e sistemit dhe në çfarë shkalle të rrezikut gjendet ai sistem nga keqinterpretimet, keqmenaxhimet, keqdeklarimet, shpërdorimet, mashtrimet , humbjet etj.

Me aprovimin e Ligjit nr. 06/L-021 Për Kontrollin e Brendshëm të Financave Publike është përcaktuar koha e hartimit dhe dorëzimit të Planit Strategjik dhe Planit vjetor të angazhimeve të kapaciteteve audituese të Njesisë së Auditimit të Brendshëm të Komunës. Kështu, gjatë muajit Dhjetor të vitit 2022 është hartuar Plani Strategjik i Njesisë së Auditimit të Brendshëm të Komunës së Drenasit për periudhën 2023-2025 me dt. 27.12.2022, me nr. protokoli 01/030 – 65935 ku janë paraparë Objektivat kryesore për një cikël trevjeçar të auditimeve, si dhe Plani vjetor i angazhimit të kapaciteteve audituese të Njesisë së Auditimit të Brendshëm për vitin 2023 me dt. 27.12.2022 me nr. protokoli 01/030-65948.

Ky Plan Strategjik dhe Plani Vjetor janë aprovuar paraprakisht nga ana e Komitetit të Auditimit të Brendshëm të Komunës së Drenasit sipas kërkesave të Ligjit nr. 06/L-021 Për Kontrollin e Brendshëm të Financave Publike.

Këto Plane janë hartuar duke u bazuar në vlerësimin e rregullt vjetor të rrezikut për të gjitha fushat që përbëjnë universin e auditimit në Komunën tonë. Pas vlerësimit të shkallës së rrezikut për secilën fushë të identifikuar, është bërë rangimi i detyrave të punës audituese duke u bazuar në kapacitetet audituese ekzistuese në komunën tonë. Këto Plane Strategjike dhe Vjetore pasi që janë aprovuar nga ana e Komitetit të Auditimit të Brendshëm, janë dërguar në Ministrinë e Financave, Punës dhe Transfereve, përkatësisht në Njësia Qendrore Harmonizuese për Auditimin e Brendshëm .

Pas aprovimit të këtyre dy planeve, Njësia e Auditimit të Brendshëm ka filluar me auditimet e parapara për vitin 2023 sipas orarit të paraqitur në Planin Vjetor.

Sipas rregullatave ligjore, Ligjit për Kontrollin e Brendshëm të Financave Publike dhe Rregullores për themelimin dhe funksionimin e Komiteteve të Auditimit të Brendshëm, është kompetencë e Komitetit të Auditimit të Brendshëm që të bëjë aprovimin e Planeve Strategjike dhe Vjetore të Njesisë së Auditimit të Brendshëm dhe të shërbej si ndërmjetësues në mes të Njesisë së Auditimit të Brendshëm dhe ZKA-së me qëllim të implementimit të rekomandimeve të dhëna nga Njësia e Auditimit të Brendshëm.

Llojet e auditimeve që janë kryer gjatë vitit 2023 kanë paraqitur tri tipet e auditimit si: auditimet preventive (parandaluese), auditimet detektive (zbuluese), dhe auditimet direktive (nxitëse).

Auditimet dhe rekomandimet preventive kanë pasur për qëllim parandalimin e ngjarjeve të pa dëshirueshme dhe kanë të bëjnë me këshillimet e menaxhmentit gjatë vendimmarrjes. Në këtë grup hynë edhe shërbimet këshilldhënëse dhe të konsulencës që stafi i Njesisë së Auditimit të Brendshëm i ka ofruar gjatë periudhës që mbulohet nga ky raport i punës.

Auditimet detektive ishin auditime zbuluese (ex- post) dhe zakonisht kanë përfunduar me një numër të caktuar të rekomandimeve për vëmendje për menaxhmentin.

Auditimet dhe rekomandimet direktive kishin për qëllim për të shkaktuar dhe inkurajuar ndodhjen e ngjarjeve të dëshirueshme.

Angazhimi i Njesisë së Auditimit të Brendshëm gjatë vitit 2023 ka pasur për qëllim realizimin e auditimeve të planifikuara sipas Planit të punës për këtë vit, si dhe kryerjen e rishiqimeve për auditimet e kryera sipas Planit të veprimit të pranuar nga menaxherët e drejtorateve ku ishte kryer auditimi. Në lidhje me këtë, dy here brenda vitit është hartuar Raport sipas kërkesave të formularit standard 4001 në lidhje me progresin e zbatimit të rekomandimeve të dhëna nga ana e Njesisë së Auditimit të Brendshëm. Këto Raporte janë diskutuar së bashku me Kryetarin në mbledhjet e rregullta të Komitetit të Auditimit të Brendshëm.

Puna që është kryer gjatë periudhës Janar – Dhjetor 2023 i referohet pikërisht përmbushjes së objektivave të parapara me Planin Strategjik dhe Planin vjetor.

Sipas Planit vjetor të angazhimit të kapaciteteve audituese për vitin 2023 ishin paraparë të kryheshin gjithësej 7 (shtatë) auditime për dhënje të sigurisë lidhur me funksionimin e kontrollit të brendshëm në Organizaten Buxhetore - Komunën e Drenasit.

Njësia e Auditimit të Brendshëm ka raportuar pas çdo auditimi të kryer me Raport të Auditimit dhe poashtu ka raportuar edhe në baza gjashtëmujore siq parashifet edhe me Ligjin nr. 06/L-021 Për Kontrollin e Brendshëm të Financave Publike, përmes formave standarde të raportimit në Komitetin e Auditimit dhe në Njësinë Qendrore Harmonizuese të Auditimit të Brendshëm në kuadër të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transverëve. Njëherit këto organe janë njoftuar edhe me shkallën e adresimit të rekomandimeve të dhëna gjatë auditimeve paraprake.

Gjatë vitit 2023, stafi i Njesisë së Auditimit të Brendshëm ka bashkëpunuar ngushtë edhe me auditorët e Zyres Kombëtare të Auditimit gjatë kryerjes së auditimit të rregullt vjetor të pasqyrave financiare, si dhe është angazhuar edhe në adresimin e rekomandimeve të dhëna nga ana e tyre.

Një vëmendje e caktuar i është kushtuar edhe vlerësimit vjetor të shkallës së rrezikut me të cilin afaron komuna si dhe në përgaditjen e Listes së rreziqeve komunale për vitin 2024.

Poashtu gjatë vitit 2023 stafi i Njesisë së Auditimit të Brendshëm ka ndjekur edhe trajnimet e ofruara nga ana e Njesisë Qendrore Harmonizuese, USAID, DEMOS, etj për të realizuar Avancimin e Vazhdueshëm Profesional.

PUNËT DHE AKTIVITETET E REALIZUARA GJATË VITIT 2023.

Sipas Planit vjetor të angazhimit të kapaciteteve audituese për vitin 2023 ishin paraparë të kryheshin 7 (shtatë) auditime të cilat janë kryer në tërësi dhe janë raportuar me raport me shkrim para Komitetit të Auditimit të Brendshëm. Gjatë vitit 2023 janë kryer këto auditimet në këto entitete:

1. Auditimi i proqesit të menaxhimit me pasuritë jofinanciare të Komunes . Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2022 – 31.12.2022.
2. Auditimi i proqeseve të inkasimit të të hyrave vetanake nga dhënja e pronës komunale në shfrytëzim afatgjatë dhe afatshkurtër. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2021 – 31.12.2022.
3. Auditimi i menaxhimit me resurset humane në sektorin e Arsimit. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2022 – 31.03.2022
4. Auditimi i proqeseve të inkasimit të të hyrave vetanake në Drejtoratin e Administratës së Përgjithshme, Drejtoratin e Arsimit dhe Drejtoratin e Shëndetësisë. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2023 – 30.04.2023.
5. Auditimi i proqeseve të shpërndarjes së subvencioneve gjatë vitit 2023. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2023 – 30.06.2023.
6. Auditimi i proqeseve të prokurimit gjatë vitit 2023. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2023 – 31.07.2023.
7. Auditimi i proqesit të pagesave/shpenzimeve gjatë vitit 2023. Fushëveprimi i auditimit: 01.01.2023 – 24.10.2023

TË DHËNAT STATISTIKORE

Secili nga auditimet e kryera ka përfunduar me një Raport të shkruar i cili raport ju është dorëzuar : entitetit të audituar, Kryetarit të Komunës , si dhe Komitetit të Auditimit të Brendshëm.

Në këto shtatë auditime të kryera gjatë vitit 2023 janë dhënë gjithësej 50 rekomandime për përmirësimin e kontrollave të brendshme të vendosur nga menaxhmenti dhe për funksionalizimin e tyre. Sipas vlerësimit vjetor të implementimit të rekomandimeve është konstatuar se nga këto rekomandime të dhëna, 25 prej tyre janë implementuar, 17 janë në proqes të implementimit, ndërsa 8 janë të adresuara mirëpo ka pasur një kohë shumë të shkurtër nga momenti kur këto janë dhënë deri te momenti kur kemi raportuar, andaj nuk kanë mundur të implementohen në këtë fazë.

Gjatë vitit 2023, Njësia e Auditimit të Brendshëm ka monitoruar edhe shkallen e implementimit të rekomandimeve të dhëna gjatë kryerjes së auditimeve.

Rekomandimet e pa implementuara deri në periudhën gjashtëmujore, në të dhënat audituese do të evidentohen si detyra për gjashtëmujorin e ardhshëm, ndërsa ato të pa implementuara deri në fund të vitit kalendarik, do të mbesin në databazen e Njesisë së Auditimit të Brendshëm për përkujdesje të vazhdueshme për implementimin e tyre në vitin në vazhdim.

Për të siguruar avancimin e vazhdueshëm profesional, auditorët e Njesisë së Auditimit të Brendshëm gjatë vitit 2023 kanë pasur edhe trajnime, seminare dhe tryeza pune të organizuara nga Njësia Qendrore Harmonizuese e Auditimit të Brendshëm në kuadër të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve, USAID dhe DEMOS.

Gjatë kësaj periudhe, me institucionet e përmendura janë mbajtur dhjete takime pune, tryeza dhe punëtori ku janë diskutuar tema nga sfidat e përgjithshme për avancimin e proqesit të auditimit, vlerësimin e rreziqeve, hartimin e Planeve të auditimit, rritjen e shkallës së implementimit të

rekomandimeve, auditimet e performancës, si dhe prezantimin e përmbushjes së kriterëve të performancës.

TAKIMET E KOMITETIT TË AUDITIMIT TË BRENDSHËM.

Komuna e Drenasit ka të formuar Komitetin e Auditimit të Brendshëm që nga viti 2009 e këtej. Në vazhdimësi ky Komitet ka qenë aktiv dhe gjatë të gjitha viteve ka mbajtur takimet e rregullta të parapara me ligj.

Komiteti i Auditimit ka të hartuar edhe Statutin e vet dhe në këtë aspekt jemi komunë lidere sa i përket themelimit dhe funksionimit të Komitetit të Auditimit.

Anëtarët e Komitetit i përmbushin të gjitha kriteret ligjore të kërkuara me Udhëzimin Administrativ për Themelimin dhe Funksionimin e Komiteteve të Auditimit në Subjektet e Sektorit Publik.

Gjatë vitit 2023 ky Komitet ka mbajtur katër takime të rregullta të parapara me Udhëzimin Administrativ nr. 01/2019 ku ka diskutuar dhe aprovuar Planet e Njesisë së Auditimit, Raportet e auditimit, Raportimet gjashtëmujore dhe vjetore, si dhe shkallën e implementimit të rekomandimeve.

Këto takime janë mbajtur sipas orarit të përcaktuar me këtë Udhëzim:

Takimi i parë është mbajtur me dt. 05.01.2023 ku janë shqyrtuar dhe aprovuar raporte të auditimit, Raporti i implementimit të rekomandimeve nga viti 2022, Raporti gjashtëmujor dhe vjetor i Njesisë së Auditimit të Brendshëm, si dhe Plani Strategjik dhe Plani vjetor i punës së Njesisë së Auditimit të Brendshëm.

Takimi i dytë është mbajtur me dt. 18.04.2023 ku janë shqyrtuar dhe aprovuar dy raporte të auditimit për auditimet e kryera nga ana e Njesisë së Auditimit.

Takimi i tretë është mbajtur me dt. 14.07.2023 ku janë shqyrtuar katër raporte të auditimit të kryer nga Njësia e Auditimit të Brendshëm.

Takimi i katërt është mbajtur me dt. 13.10.2023 ku janë shqyrtuar dhe aprovuar dy raporte të auditimit nga Njësia e Auditimit të Brendshëm.

SFIDAT, PROPOZIMET DHE REKOMANDIMET.

- Njoftimi me kohë me ndryshimet legislative dhe aplikimi i tyre brenda afateve sa më të shkurta.
- Trajnimi i vazhdueshëm i stafit e në veqanti në fushat ku ka ndryshime të legjislacionit dhe trajnimet për qasje në sistemin e Free- Balancit.
- Mundësimi i trajnimeve përmes IKAF-it (trajnime me pagesë).
- Zhvillimi i auditimeve të performances veqanërisht në disa prej fushave.
- Ushtrimi i mbikqyrjes së projekteve në mënyrë të vazhdueshme gjatë realizimit të tyre.
- Përgaditja e stafit alternativ për një numër të madh të funksioneve komunale për ushtrimin e vazhdueshëm të aktiviteteve të përditshme komunale.
- Angazhimi më i madh në aktivitetet për implementimin e rekomandimeve të Auditorit.
- Përkrahja dhe fuqizimi i mëturjtshëm i Komitetit të Auditimit;
- Përkrahja e Njesisë së Auditimit të Brendshëm në proqesin e trajnimit;
- Kompletimi i Njesisë së Auditimit të Brendshëm me gjithësej 3 auditorë.
- Angazhimi i menaxhmentit të lartë për jetësimin e rekomandimeve .
- Realizimi i Planit vjetor të Auditimit për vitin 2024;
- Realizimi i Planit strategjik të auditimit për tri vitet e ardhshme;
- Përmirësimi i kushteve të punës për Auditorë;
- Paisja me teknologji informative dhe aparaturë tjetër për kryerjen e auditimit.

PLANI I VEPRIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E REKOMANDIMEVE.

Secili nga auditimet e kryera ka përfunduar me një raport të shkruar për menaxhmentin ku janë dhënë edhe rekomandimet tona për adresim të qështjeve në funksion të përmirësimit të vazhdueshëm të kontrollave të brendshme tanimë të vendosura nga ana e menaxhmentit.

Gjatë arritjes së konstatimeve tona kemi pasur parasyshë që ato të jenë sa më të argumentuara, reprezentative dhe të qëndrueshme.

Në raportet tona kemi dhënë informata të mjaftueshme në lidhje me popullacionin ekzistues, numrin e mostrave të ekzaminuara, gjendjen e konstatuar, ndikimin e mundshëm negativ, si dhe jemi përpjekur që të analizojmë edhe shkaqet. Rekomandimet tona kanë qenë të orjentuara në drejtim të eliminimit të shkaqeve që kanë qar deri te të gjeturat e caktuara. Kujdes i veçantë i është kushtuar formulimit të rekomandimeve në mënyrë që ato të jenë të bazuara në Ligj, lehtë të kuptueshme nga ana e menaxherëve dhe mos të jenë të kushtueshme nga ana financiare.

Pas çdo finalizimi të raportit të auditimit, menaxhmentit i është dërguar edhe Modeli i veprimit për adresimin e rekomandimeve ku në një afat prej 15 ditëve menaxherët kanë plotësuar këtë formularë duke shënuar në kolonat përkatëse të formularit aktivitetet që do të ndërmerin për adresimin e rekomandimeve, personat përgjegjës për realizimin e këtyre aktiviteteve, si dhe afatin në të cilin do të mund të kryheshin këto aktivitete në mënyrë që të bëhet implementimi i rekomandimeve.

Pas plotësimit të këtij formulari nga ana e menaxhmentit të audituar, auditorët kanë përpiluar orarin e verifikimit të zbatimit të këtyre aktiviteteve dhe gjatë gjithë vitit varësisht nga afati i caktuar, është kryer verifikimi i shkallës së adresimit dhe implementimit të rekomandimeve tona.

Në lidhje me këtë, Njësia e Auditimit të Brendshëm dy here brenda vitit ka raportuar mbi gjendjen e rekomandimeve të dhëna duke i klasifikuar ato si: të implementuara, në proqes të implementimit, apo të pa implementuara ende.

Gjatë vitit 2023 nga shtatë raporte të finalizuara janë dhënë gjithësej 50 rekomandime nga ana jonë. Sipas Raportit të verifikimit të implementimit të rekomandimeve të kryer në fund të vitit 2023, ka rezultuar se menaxhmenti ka implementuar plotësisht 25 rekomandime apo 50%, 17 rekomandime apo 34% janë në proqes të implementimit, pra janë implementuar pjesërisht, si dhe 8 prej tyre ishin të pa implementuara.

Rekomandimet e pa implementuara ishin të gjitha të dhëna në Raportin e fundit të auditimit i cili ishte finalizuar me dt. 28.12.2023 dhe se nuk kishte një kohë të mjaftueshme për ndërmarrjen e aktiviteteve për implementimin e tyre me që kishte vetëm dy ditë deri në përfundim të vitit dhe nuk kishte një periudhë krahasuese.

Të gjitha rekomandimet e dhëna gjatë këtij viti ishin të pranueshme nga ana e menaxhmentit dhe për to ishte hartuar edhe Plani i veprimit për jetësimin e tyre.

Gjatë vitit ishin vërejtur edhe rezultatet konkrete nga implementimi i rekomandimeve të Njesisë së Auditimit të Brendshëm në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm të financave publike.

Menaxhmenti ka qenë i përkushtuar gjatë gjithë vitit për implementimin e rekomandimeve tona dhe është vërejtur aktiviteti i shtuar për implementimin e rekomandimeve.

Në të gjitha fushat e rekomanduara janë zhvilluar aktivitetet e parapara për zbatimin e rekomandimeve. Me verifikimin e fundvitit 2023, ne kemi identifikuar 58 aktivitete të menaxhmentit në fushat e audituara.

Në fushën e auditimit të menaxhimit me pasuritë jofinanciare të Komunës, janë dhënë gjashtë rekomandime. Në lidhje me implementimin e këtyre rekomandimeve, menaxhmenti ka ndërmarrur 12

aktivitete dhe ka arritur që të implementoj plotësisht katër rekomandime dhe pjesërisht dy rekomandime.

Në fushën e auditimit të proqeseve të inkasimit të të hyrave vetanake nga dhënja e tokës komunale në shfrytëzim afatgjatë dhe afatshkurtër, janë dhënë 5 rekomandime. Menaxhmenti ka ndërmarrur 7 aktivitete dhe ka arritur që të implementoj plotësisht 2 dhe pjesërisht 3 rekomandime.

Në fushën e auditimit të menaxhimit me resurset humane në sektorin e arsimit janë dhënë gjithësej 6 rekomandime. Menaxhmenti ka ndërmarrur 10 aktivitete dhe ka arritur që të implementoj plotësisht të gjitha rekomandimet.

Në fushën e auditimit për rishiqimin e proqesit të inkasimit të të hyrave vetanake në Sektorin e Administratës së përgjithshme, Sektorin e Arsimit dhe Sektorin e Shëndetësisë janë dhënë gjithësej 11 rekomandime. Menaxherët kanë ndërmarrur 14 aktivitete dhe kanë arritur që të implementojnë plotësisht 8 rekomandime, dhe pjesërisht 3 rekomandime.

Në fushën e shpenzimit të subvencioneve janë dhënë 6 rekomandime, menaxhmenti ka ndërmarrur 7 aktivitete dhe ka implementuar plotësisht 1 rekomandim dhe pjesërisht 6 rekomandime.

Në fushën e audituar të proqeseve të prokurimit janë dhënë 8 rekomandime. Menaxhmenti ka ndërmarrur 8 aktivitete dhe ka implementuar plotësisht 4 rekomandime, dhe pjesërisht 4 rekomandime. Për auditimin e shpenzimit të buxhetit komunal gjatë vitit 2023 janë dhënë gjithësej 8 rekomandime por meqë raporti është finalizuar në ditët e fundit të vitit 2023, nuk ka një periudhë krahasuese sa i përket verifikimit të aktiviteteve dhe implementimit të rekomandimeve. Këto rekomandime, si dhe rekomandimet e zbatuara pjesërisht mbeten në databazën e Njesisë së Auditimit për përcjellje gjatë vitit 2024.

Ne dëshirojmë të falenderojmë menaxhmentin për aktivitetet e zhvilluara në funksion të implementimit të rekomandimeve të dhëna nga ana e Njesisë së Auditimit të Brendshëm dhe gjithashtu inkurajojmë menaxherët që ende nuk kanë arritur përmbushjen e plotë të rekomandimeve tona që të angazhohen edhe më tutje për implementimin e plotë të të gjitha rekomandimeve.

Drenas, 18.01.2024

Njësia e Auditimit të Brendshëm :

Kamer Ramaj